

Svampebekæmpelse i vintersæd i begyndende strækning

Langt de fleste vintersædsmarker landet over er nu i st. 30-32 (begyndende strækning), og derfor er det nu vigtigt løbende at holde øje med begyndende svampeangreb. Den seneste periodes lunere vejr har givet anledning til begyndende angreb af bygrust i vinterbyg og brunrust i enkelte vinterrugmarker. Især i pløjefri systemer skal der også holdes øje med skoldplet i vinterbyg og vinterrug, især ved forfrugt byg eller rug. Skoldplet udvikler sig dog mest i fugtigt vejr. Fra senest st. 32 (2. knæ er udviklet) skal der endvidere være opmærksomhed på septoria i hvede. Selvom det stærke septoria-middel, Balaya, har en god "helbredende" virkning ved anvendelse på fanebladet, skal der fortsat være et skarpt fokus på behovet for forebyggelse/bekæmpelse af septoria fra begyndende strækning; især i septoria-modtagelige sorter og på lokaliteter med erfaring for større septoriaangreb. Bekæmpelse/forebyggelse af sygdomme i den begyndende strækningsfase kan efter behov/ønske kombineres med vækstregulering og/eller opfølgende bekæmpelse mod tokimbladet ukrudt. Set ift. vækstregulering bedst i st. 31-32, men uden vækstregulering kan svampebehandlingen med fordel trækkes til st. 32-33.

Anbefaling svampebekæmpelse i vintersædens begyndende strækningsfase

I tabel 1 ses vores anbefalede svampestrategier mod de forskellige sygdomme i den begyndende strækningsfase i de forskellige vintersædsarter. Tallene i parentes under tabellen (på side 2) angiver skadetærsklen i procent angrebne planter i modtagelige sorter. I tabel 2 er angivet sorterens modtagelighed overfor forskellige sygdomme i strækningsfasen. Vær obs. på skærpede triazolregler, hvis andre tebuconazol-midler/reg.nr. end nedenstående tages i brug.

Tabel 1. Anbefalede svampestrategier i begyndende strækning i de forskellige vintersædsarter.

Strategi	Middel	Dosis pr. ha	Bemærkninger
Vinterhvede¹⁾			
T0 St. 29-31	Talius	0,2-0,25 ltr.	T0 foretages ved meldug på mere end 10% angrebne planter i modtagelige sorter.
T1 St. 31-32	Prosaro EC 250 (+ Orius Max 200 EW hvis meget gulrust) / (+ Talius hvis meget meldug)	0,25-0,3 ltr. (+ 0,15 ltr.) / (+ 0,15 ltr.)	Fra begyndende strækning bør der anvendes en bredspektret løsning som Prosaro EC 250. Ved angreb af gulrust / i meget modtagelige gulrustsorter bør der tilsættes Orius Max 200 EW. Gulrustbekæmpelse holder sig ved et højt smittetryk i maks. 2 uger. Talius tilsættes hvis evt. meget meldug.
Vinterbyg²⁾			
T1 St. 32	Prosaro EC 250	0,25-0,3 ltr.	Prosaro EC 250 foretrækkes ved skoldplet, bygrust og meldug. Hvis kun bygrust, kan 0,3 ltr./ha Orius Max 200 EW anvendes.
Vinterrug³⁾			
T1 St. 30-32	Prosaro EC 250 eller Orius Max 200 EW	0,25-0,3 ltr. 0,25-0,3 ltr.	I den begyndende strækningsfase skal der holdes øje med både meldug, skoldplet og brunrust. Er der skoldplet foretrækkes Prosaro EC 250.

Noter til tabel 1. Tallene i parentes angiver skadetærsklen i procent angrebne planter i modtagelige sorter.

- 1) Ved begyndende strækning af hovedskuddet bekæmpes meldug (10%) hhv. gulrust (ved forekomst).
- 2) I vinterbyg bør der fra st. 31-32 bekæmpes meldug (25%), bygrust (10%), bygbladplet (10%) og skoldplet (10%).
- 3) I vinterrug bør der bekæmpes brunrust fra hhv. st. 30-31 (25%) og fra st. 32 (10%), meldug fra st. 31 (25%), og skoldplet (10%) fra st. 32 og samtidig fugtigt vejr.

Vær opmærksom på, at strategierne i tabel 1 er baseret på tebuconazolmidler indkøbt inden 30. april 2022, så de gamle triazolregler er gældende. Er det mod forventning nye tebuconazolmidler (Prosaro, reg. nr. 18-667 og Orius Gold, reg. nr. 347-57), der skal anvendes, skal strategi, dosis og vækststadier tilpasses de nye og skærpede triazolregler. Se udsendt VÆKST uge 3.

I tabel 2 er angivet de mest modtagelige sorter overfor sygdomme i den begyndende strækningsfase.

Tabel 2. De mest modtagelige sorter for de forekommende sygdomme i begyndende strækning.

Sygdomme i begyndende strækning	Eksempler på modtagelige sorter
Vinterhvede	
Meldug	Alle sorter kan få meldug – især på lokaliteter med erfaring for meldug
Gulrust	Alle sorter kan få gulrust – dog er Pondus og Momentum resistente mod pt. kendte racer
Septoria (fra st. 32)	Alle sorter kan få septoria – dog er Pondus mindst modtagelig, mens Graham, Cheignon, LG Skyscraper og KWS Lili er mest modtagelig
Vinterbyg	
Meldug	Alle sorter kan få meldug – dog er SY Galieoo mindst modtagelig, mens Comeback, Bordeaux og KWS Patriot er mest modtagelig
Skoldplet	Alle sorter kan få skoldplet – dog er Neptun mest modtagelig
Bygrust	Alle sorter kan få bygrust – dog er LG Globetrotter mindst modtagelig, mens KWS Kosmos er mest modtagelig
Bygbladplet	Manglende data – hold øje i alle sorter
Vinterrug	
Meldug	Alle sorter kan få meldug
Skoldplet	Alle sorter kan få skoldplet
Brunrust	Alle sorter kan få brunrust

Opfølgende svampebehandlinger senere i sæsonen

I **vinterhvede** skal der uanset hvad foretages en forebyggelse/bekæmpelse af septoria, når fanebladet er fuldt udviklet. Her anbefaler vi Balaya med opfølgning på akset af Propulse + Orius Max 200 EW. Dosis afgøres af sortsvalg og smittetryk af svampe senere i sæsonen.

I **vinterbyg** forventes opfølgning ved begyndende skridning (når stakken netop kan ses) med Propulse + Comet Pro, som er en stærk blanding mod svampe i vinterbyg, og som også har en stærk forebyggende virkning mod ramularia.

I **vinterrug** følger vi udviklingen af primært brunrust, og en behandling iværksættes ved angreb. Uanset hvad bør en behandling med Prosaro + evt. Comet Pro iværksættes inden rugens blomstringsperiode.

Vi følger op med et nyt VÆKST med mere præcise anbefalinger til opfølgende svampebekæmpelse i vintersæden senere i vækstsæsonen.